

vigtigt at få belyst, er indenrigsministerens udmøntning af forslaget, og det kan man selvfølgelig også behandle i udvalget.

Jeg ser frem til en fornuftig udvalgsbehandling og kan sige til SF, at jeg som indenrigsminister jo er nødt til at fremsætte forslag til den gældende lov og ikke til en, der eventuelt kommer senere, så jeg forstår ikke helt, at SF er så afvisende over for disse ændringer. Men jeg takker for den tilslutning, der er til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 42: Forslag til lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 1/4 98).

Forhandling

Margot Torp (S):

Lovforslag nr. L 42 om indendørs hold af drægtige søer og gylte er den første konkrete udmøntning af regeringens intentioner på dyrevelfærdsområdet, som de kom til udtryk i regeringens fødevareredegørelse fra januar i år, som igen er en udløber af forbrugernes stadig tydeligere udtrykte ønske om fødevarer produceret på en etisk mere forsvarlig måde, end det ofte er tilfældet i dag.

Lovforslaget sigter mod at skabe bedre forhold for drægtige søer og gylte, der holdes indendørs med landbrugsmæssigt formål for øje, og der sættes ind på tre områder: en forbedring af dyrenes mulighed for at bevæge sig frit og på fast underlag, en forbedring af dyre-

nes mulighed for at rode og føle sig mætte og en forbedring af dyrenes mulighed for at regulere kropstemperaturen.

Socialdemokratiet hilser det velkommen, at drægtige søer og gylte efter lovforslaget fremover skal holdes i løsdrift det meste af drægtighedsperioden. Det er dog sådan, at man af forskellige grunde fortsat kan holde drægtige søer og gylte i bokse i mere end en fjerdedel af drægtighedsperioden.

Derfor er Socialdemokratiet godt tilfreds med, at der nu stilles minimumskrav til indretningen af enkeltdyrsbokse, men vi havde hellere set, at der allerede var udviklet stisystemer til løsdrift i forbindelse med faring og i diegivningsperioden, som var både etisk og økonomisk forsvarlige.

Socialdemokratiet er glad for lovforslagets bestemmelse om fastgulvsarealer, fordi det gør det muligt at give dyrene strøelse til at ligge i og til at rode med, så de kan få afløb for deres naturlige fødesøgningsadfærd og en bedre mæthedsfornemmelse, uden at de bliver usundt overvægtige.

Drægtige søer og gylte i løsdriftssystemer skal efter lovforslaget have installeret overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordninger, der kan regulere dyrenes kropstemperatur. Svinene har ikke svedkirtler på kroppen og kan derfor ikke regulere kropstemperaturen ved at svede som vi andre. I naturen klarer de det f.eks. ved at mudderbade, når temperaturen bliver for høj. Det kan svin ikke gøre i moderne stisystemer, så hvis vi vil sikre søer og gylte optimale og tidssvarende levevilkår, er overbrusningsanlæg ikke et luksustiltag.

Socialdemokratiet anser indkøringsperioden for temmelig lang, og vi forventer egentlig, at forbrugerønsker, ikke mindst i England, vil tilskynde landmænd til at overgå til løsdriftssystemer, længe før de er forpligtet til det. Vi mener, at dansk landbrug i det lange løb er økonomisk bedst tjent med at være på forkant med udviklingen af teknologi og metoder, der sikrer høje standarder med hensyn til miljø og dyreetiske aspekter.

Socialdemokratiet er godt tilfreds med, at dette lovforberedende arbejde også indirekte bidrager til den forestående revidering af EU-reglerne på dette område, og vi ser frem til, at der arbejdes videre med at forbedre levevilkårene for andre husdyr. Svin generelt står lige for, og det gør hele fjerkræbranchen også.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det var lige en bemærkning til Socialdemokratiets ordfører, som siger, at Socialdemokratiet egentlig finder, at en 15-års-overgangsperiode er ret lang. Vi er nok nogle flere, der også finder, at den overgangsperiode er ret lang, så mit spørgsmål er kun: Kan ordførerens bemærkning tages til indtægt for, at hvis vi stiller et ændringsforslag om at nedbringe overgangsperioden, vil vi få Socialdemokratiets tilslutning til et sådant forslag?

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Vi glæder os over, at kravene træder i kraft fra den 1. januar 1999 for alt, hvad der hedder nybyggeri og ombygninger, hvis lovforslaget vedtages, så det er jo ikke sådan, at der ingenting sker over en 15-års-periode, men jeg kan ikke herfra love, at vi kan give vores tilslutning til et ændringsforslag.

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil meget gerne pointere, at landbrug og dyrevelfærd ikke er hinandens modsætninger. Det kan man somme tider godt få en mistanke om, når der fremsættes et lovforslag som dette.

Jeg tror godt, at landbruget kan en del selv, og landbruget er godt på vej. Det er sådan i dag, at 2/3 af renoveringer og nybygninger af sostalde indrettes til løsgående søer. Det skønnes, at 40 pct. af søerne vil være løsgående i år 2002, og 75 pct. af staldene med løsgående søer anvendes der strøelse i, så landbruget er godt på vej. Men Venstre går selvfølgelig ind i debatten om dyrevelfærd med et meget åbent sind, og vi hilser enhver regel velkommen, som giver bedre dyrevelfærd. Venstre er nemlig for dyrevelfærd, og det gælder dyrevelfærd over hele kloden.

Det, som måske kan bekymre mig lidt i denne debat, er, at der er en tendens til hastværk i forbindelse med dette lovforslag. Nu skriver justitsministeren ganske vist, at det skal fremsættes igen i begyndelsen af den kommende samling, og det formilder mit hjerte lidt.

Jeg er bekymret over den korte høringsfrist, som det også bliver påpeget i høringssvaret fra Det Veterinære Sundhedsråd. Der er nemlig kun kommet svar fra 8 ud af 18 høringsberettigede. Nu er det sådan, at der ikke er nogen svarpligt, men jeg kunne godt forstille mig, at man ikke har haft tid til at debattere lovforsla-

get ordentligt igennem. Desuden har jeg bemærket en indsigelse fra Landbrugsraadet, som skriver, at det er af afgørende betydning for erhvervet, at regler på dyreværnsområdet vedtages på EU-niveau og ikke på nationalt niveau, og det er jeg helt på linje med.

Jeg må sige, at jeg under valgkampen har beskyldt regeringen for at være mere katolsk end paven på bl.a. miljøområdet og i forhold til børnearbejde. Derfor skal vi igen se på dyrevelfærden, og vi skal se på den under ét på hele kloden. Vi skal ikke gøre vores eksport erhverv til genstand for erhvervseksport ved at stille ulige krav i forhold til andre EU-lande. Her er en mulighed for, at Danmark kan blive et foregangsland med henblik på en fælles dyrevelfærd i hele EU's område.

Jeg vil også sige, at det er en meget detaljeret regulering af båsenes areal, der ligger i forslaget, og i den anledning vil jeg spørge: Kommer der lige så detaljerede beregninger af den økonomiske konsekvens for landbruget? Landbrugsraadet har påpeget et driftstab på omkring 180 mio. kr. årlig. Jeg mener, at der skal ligge en beregning, før vi går ind i detaljer i forslaget.

Det skal stå hævet over enhver tvivl, at landbruget viser forståelse for dyrevelfærd. Det skal vi være glade for, og det vil Venstre selvfølgelig bakke op om. Til gengæld må Folketinget undlade at sende skiftende signaler til landbruget om, hvad der er godt, og hvad Folketinget vil.

Derfor ser jeg frem til, at vi får en grundig udvalgsbehandling af denne sag, og at vi afventer hørings svarene og tager dem alvorligt, når de kommer. Herunder må jeg også påpege, at der er en indsigelse fra Miljø- og Energiministeriet vedrørende dybstrøelse, hvor der er større ammoniakfordampning og risiko for efterfølgende udvaskning af kvælstof til skade for miljøet. Der kører i øjeblikket forsøg på dette område i Foulum, og derfor skal vi afvente et svar herfra, inden vi går tilbage til total løsdrift.

Dyrevelfærd og miljø behøver heller ikke blive hinandens modsætninger. De kan godt gå i spænd sammen.

Pernille Sams (KF):

I takt med den rivende udvikling, der er sket i dansk svineproduktion igennem de seneste år, hvor produktionen foregår stadig mere rationelt og i stadig større enheder, er det både rigtigt og vigtigt at stoppe op og sørge for, at der helt

generelt i denne proces tages de nødvendige hensyn til dyrenes ve og vel.

Det er jo et arbejde, der har været i gang i lang tid, og med al respekt for statsministerens pludselige og stort opsatte besøg i en svinestald har det løbende dyrevelfærdsarbejde heldigvis stået på i årevis, og masser af landbrug har for længst helt frivilligt valgt dyrevenlige produktionsformer. Derfor er der også en række erfaringer at trække på, når Folketingets gode hensigter skal udmøntes i lovgivning.

Det foreliggende forslag er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse på mange måder et udmærket bud på at sikre bedre generel dyrevelfærd for netop de dyr, som forslaget omhandler. Vi er i hvert fald langt hen ad vejen enige i, at det er ad den vej, vi bør bevæge os.

Vi mener, ligesom flere andre ordførere allerede så småt har berørt, at en 15-års-overgangsperiode er meget lang, og vi vil i hvert fald under udvalgsarbejdet forsøge at få kastet lys over, hvorvidt det er nødvendigt. Hermed ikke sagt, at det ikke er nødvendigt, men det er en af de ting, som vi vil dyrke for at finde ud af, hvorfor det skal være så lang tid. Overgangsperioder er gode, men 15 år er dog lang tid.

Mange landbrug er allerede i fuld gang med tiltag i netop den retning, som dette lovforslag lægger op til. Vi synes, det er fint, at forslaget nu kan sætte yderligere skub i processen, og de seneste års forskellige udspil fra bl.a. Dyreetisk Råd i 1993 har jo lagt nøjagtig samme spor.

I Det Konservative Folkeparti vil vi også lægge vægt på, at regeringen forsøger at præge de kommende EU-forhandlinger og EU-tiltag, sådan at de kommer op på samme niveau, som dette lovforslag lægger op til. Dårlig dyrevelfærd er desværre en konkurrenceparameter, der kan forvride salgsmulighederne og salgspriserne ganske betragteligt, så ikke alene for dyrenes skyld, men også for vore danske svineproducenters skyld bør vi arbejde målrettet for et højt europæisk dyrevelfærdsniveau, sådan at det ikke kun er de danske dyr, vi koncentrerer os om.

Vi har noteret os, at ministeren ikke regner med, at forslaget skal færdigbehandles før på den anden side af sommeren, men kvitterer alligevel for, at det nu er blevet fremsat, sådan at vi kan arbejde med det i de kommende måneder. Vores indfaldsvinkel vil i hvert fald være vældig positiv, og vi vil gå aktivt ind i arbejdet for at sikre et indhold, der giver det bedst mulige grundlag for en lovgivning, som dyrene kan

være tilfredse med, som mennesker kan være bekendt, og som er i orden både etisk og økonomisk.

Kristen Touborg (SF):

Lovforslaget her skal vel ses som det første initiativ til at indfri statsministerens løfter om bedre dyrevelfærd inden for svineproduktionen. Jeg vil ikke påstå, at det efter min opfattelse er de mest saglige udsagn, statsministeren er kommet med på dette område, men man må jo sige, at de i hvert fald har skabt noget debat, og det fik jo den effekt, at hvor vi længe, jeg vil sige meget længe, har haft megen snak om dyrevelfærd, men meget lidt handling, overgår vi nu fra den megen snak til en egentlig handlingsplan, og det skal statsministeren ikke have utak for.

Lovforslaget betyder helt klart, at der bliver øget dyrevelfærd i forbindelse med dansk svineproduktion, for så vidt angår drægtige søer og gylte, der opholder sig indendørs. Der er i forslaget mange forbedringer for dyrene, f.eks. bedre pladsforhold, halm i lejerne og fast guly m.v., og det hilser vi meget velkommen, men der er også forhold, som forslaget tager for langmodigt eller for lemfældigt på.

Det gælder bl.a. bestemmelsen om, at dyrene må være fikseret i fire uger efter løbning, et forhold, som vi ikke er helt sikre på, at der er sagligt belæg for. Det samme gælder overgangsperioden på 15 år. Det er efter vores opfattelse alt, alt for lang tid.

Men SF er altså generelt positiv over for lovforslaget, og vi vil under udvalgsarbejdet søge at forbedre det yderligere.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Kristen Touborg nævnte nu her i sit indlæg, som han også gjorde det før i sit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører, at det er en lang overgangstid. Javel, det er det, men jeg vil godt spørge hr. Kristen Touborg, om han ikke synes, det er rimeligt, at folk, der for nylig har gjort store investeringer, får en fair chance for at få en nogenlunde fornuftig afskrivning af investeringerne.

Så vil jeg også spørge, om det er forbigået hr. Touborgs opmærksomhed, at regelsættet indeholdt i dette lovforslag vil gælde for alle nybygninger og for alle ombygninger. Det vil sige, at en væsentlig del af bygningsmassen vil være

omfattet af disse regler, længe inden der er gået 15 år.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg kan oplyse fru Dorte Bennedsen om, at det ikke er forbigået min opmærksomhed, at kravene træder i kraft i forbindelse med nybygninger og ombygninger. Problemet er bare, hvad en ombygning er. Det er efter almindelig opfattelse i landbruget ikke et spørgsmål om at udskifte inventaret. Det betegner man ikke som en ombygning.

Nu må jeg vist ikke spørge fru Dorte Bennedsen, men ellers kunne det jo have været spændende at høre, hvornår det er en ombygning, og hvornår det kun er en istandsættelse, for efter min opfattelse er det dér, det store problem ligger. Ud over nybygningerne vil der nok ikke være så forfærdelig mange, der vil være omfattet af disse regler før efter den lange overgangsperiode.

Så vil jeg godt svare på det første, som fru Dorte Bennedsen spurgte om, nemlig om SF ikke er enig i, at der skal være en rimelig afskrivningstid, hvis man foretager meget store investeringer. Det er SF fuldstændig enig i.

Der skal være en rimelig afskrivningstid, men 15 år forekommer altså som urimelig lang tid. Inventaret i en svinestald kan efter det sædvanlige tidsmønster ikke holde længere end en 10-års-periode, så derfor er der efter SF's opfattelse ikke belæg for at sige, at man skal vente 15 år. Men lad os diskutere det under udvalgsarbejdet, så finder vi nok en rimelig løsning.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti hilser vi med stor glæde, at man også her i Folketinget er begyndt at se på dyrevelfærd, og det er klart positivt for os, at statsministeren i valgkampen eller i hvert fald optakten til valgkampen benyttede en del positive vendinger om øget dyrevelfærd her i landet.

I Dansk Folkeparti gjorde vi allerede det for ca. 1½ år siden, da vi lavede vores partiprogram, at vi lavede et særligt afsnit om forbedrede vilkår for dyrene, og vi føler faktisk, at det på en hel række områder er lykkedes at sætte fokus på de ting. Vi tror også, det muligvis er et af resultaterne af det arbejde, som vi har sat i værk sammen med andre gode kræfter, bl.a. når det drejer sig om spørgsmålet om rituelle

slagtinger, transport af tremmekalve og andre ting.

Vi når så frem til det forslag om indendørs hold af drægtige søer og gylte, som er til behandling i dag, og vi mærker os, at der er positive ting i vente for dyrevenner. Vi har også bemærket, at Foreningen til Dyrenes Beskyttelse har rettet henvendelse til Justitsministeriet og er fremkommet med nogle forslag, som vi under udvalgsarbejdet meget gerne vil se nærmere på.

På den anden side skal vi også være opmærksomme på, at når man taler dyrevelfærd, skal det ikke udelukkende være lovgivning. Det skal også handle om frivillighed og om motivation for bl.a. landmændene, som selvfølgelig er interesserede i forslag som dette. Her er det vores opfattelse, at lovgivningskrav ikke altid er af det gode, men at man også skal se på forbrugerkrav. Forbrugerkrav er ikke kun gode, fordi de er frivillige; de er også utrolig gode, når vi ser på den effekt, de har på køb og salg af fødevarer, og de er effektfulde, når det gælder muligheden for, at vi fremover kan få en ordentlig produktion, og at landmændene kan blive opdraget til at producere på de mest dyrevelfærdspolitive måder. Også mærkning er en utrolig god ting, og det er noget, vi forhåbentlig også kan drage ind i debatten i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Generelt er vi positive i Dansk Folkeparti over for dette forslag, men vi skal sørge for, at det ikke ensidigt rammer f.eks. landmændene; det vil vi være meget opmærksomme på. Men det er klart, at ministeren kan vente positive toner fra Dansk Folkeparti ved den endelige behandling, selv om vi altså har nogle spørgsmål, vi gerne vil have afklaret under udvalgsbehandlingen.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget sigter på bedre velfærd for drægtige søer og gylte.

Det er vigtigt, at der tages de nødvendige hensyn til dyrevelfærd i Danmark, og i CD synes vi, det foreliggende lovforslag langt hen ad vejen er et godt forslag, som vi også er positive over for.

Andre ordførere har været inde på, om 15 år er for lang tid. I CD ønsker vi også at få kigget på de 15 år under udvalgsbehandlingen, og ligeledes vil vi gerne dykke lidt nærmere ned i de erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget. Men alt i alt er vi meget positive over for forslaget.

Henrik Svane (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører ikke kan være til stede, har jeg lovet at læse følgende op:

De gældende regler om svins velfærd har hidtil været reguleret i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin, og det er på høje tide, vi får forbedret disse regler.

Dette lovforslag indeholder tiltag, der vil sikre en bedre velfærd for indendørsholdte drægtige søer og gylte, og det gør, at vi i langt højere grad kan være vor behandling af svin bekendt. De får nu mulighed for at bevæge sig friere omkring, og de får adgang til temperaturregulerende overbrusning, halm og rodemateriale.

Det Radikale Venstre kan kun støtte et forslag, der søger at højne dyrevelfærden i de danske stalde. Der har været behov for langt større opmærksomhed om dyrenes adfærdsmæssige og fysiologiske behov, og det mener vi bliver imødekommet med dette lovforslag. Vi forventer også, at der i nær fremtid også vil ske en regulering af reglerne for hold af andre svin end drægtige søer og gylte.

Det Radikale Venstre kan derfor stemme for forslaget.

Keld Albrechtsen (EL):

Det erklærede formål med forslaget er jo at forbedre dyrevelfærden, og det kan Enhedslisten naturligvis støtte. Men spørgsmålet er, om forslaget i virkeligheden fører til det resultat, man ønsker, eller om vi risikerer, at det kun gør ondt værre.

Problemet består i – og det vil vi gerne have en redegørelse for i udvalget – at hvis man ikke fodrer søer godt nok, bliver de stressede. Det sker, hvis de mangler grovfoder, og hvis man så slipper dem ud i løsdrift, bider de hinanden i halen og andre steder. Derfor står vi altså med det problem, at hvis forslaget ikke sikrer det meget vigtige, at grisene ud over halm får grovfoder som f.eks. byg eller ærter, kan man risikere, at forslaget i virkeligheden gør søernes situation værre, end den er på nuværende tidspunkt. Det er klart, at det ikke er hensigten med forslaget, men det kan altså blive virkningen, hvis man ikke får bragt fodersiden på plads.

Derfor bliver jeg også nødt til at sige til ministeren, at hvis forslaget bliver gennemført i den udgave, der foreligger her, vil Enhedslisten ikke kunne tage medansvar for det. Det vil nemlig medføre for mange bid, for megen uro og stress

i disse løsdriftstalde, og det kan vi ikke udsætte søerne for. Men hvis regeringen vil være med til at kigge på fodersiden, så der bliver tilbudt grovfoder i det omfang, som er nødvendigt, for at søerne kan føle sig mætte og derfor ikke går med denne konstante stresstilstand i kroppen, er det jo en anden sag.

Jeg håber selvfølgelig, man vil være med til at få undersøgt og belyst dette problem, som vi altså mener er dybt alvorligt, meget grundigt, og at man vil tage hensyn til den side af sagen gennem en ændring af lovforslaget. Under den forudsætning kan vi selvfølgelig støtte det principielle sigte med forslaget, nemlig at styrke dyrevelfærden, men som forslaget foreligger i sin nuværende udformning, kan jeg altså ikke give tilsagn om at stemme for det.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det var hr. Keld Albrechtsens udmeldinger om grovfoder og mæthedsfornemmelse, der fik mig på talerstolen. Nu kan jeg høre, at han er ved at diskutere den samme problemstilling med ministeren, men det kunne han måske vente med, til jeg er færdig med mit indlæg.

Det er jo imponerende godt, at hr. Keld Albrechtsen har sat sig ind i sagen; men jeg kunne godt tænke mig at få uddybet lidt, om det ikke er hr. Keld Albrechtsens opfattelse, at den omstændighed, at søerne har fri adgang til halm, kan afhjælpe sultfornemmelsen, så det kan undgås, at søerne slås med hinanden.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Touborg har jo ret i, at jeg har sat mig ind i tingene; men derfra og så til at påstå, at jeg har en dybere videnskabelig indsigt på dette felt, ville nok være at trække tingene for hårdt op.

Men de eksperter, jeg har talt med, har forklaret mig, at uden grovfoder går den altså ikke, og regeringen har lagt op til, at det kun er halmforholdet, der bliver bragt i orden. Det er derfor, jeg beder om, at vi får en grundig og naturligvis videnskabelig undersøgelse af, om min påstand er korrekt, for hvis den er det, går det altså ikke an at slippe søerne i løsdrift på den måde, som er foreslået i forslaget. Vi kan jo ikke få det afklaret videnskabeligt under debatten i dag, men jeg beder bare om, at vi får gjort det i udvalget, inden der træffes forhastede beslutninger.

Tom Behnke (FP):

Der er ingen tvivl om, at dyrevelfærd er en ganske vigtig og en ganske alvorlig sag, og selvfølgelig skal vi konstant påse, at dyrevelfærden er i højsædet, så vi er sikre på, at vi ikke bare får nogle sunde fødevarer, men også at dyrene har haft en ordentlig opvækst. Nu er velfærd jo mange ting, og på et tidspunkt – det er ikke så længe siden – mente et af Venstres nuværende folketingsmedlemmer, at grisene både skulle have hula-hoopringe og andet legetøj; men det forslag er vistnok blevet trukket tilbage.

Jeg vil sige, at jeg tror egentlig, ministeren er landet meget heldigt med dette forslag. Vi er i Fremskridtspartiet ganske enige i, at vi er nødt til at have nogle kriterier for, hvordan man skal indrette sine stalde osv., ikke blot når der som her er tale om drægtige søer og gylte, men for så vidt også når der er tale om andre svin. Jeg kan forstå, at man vil arbejde videre med sagen, og at der kommer flere forslag, som ligesom skal udbygge forslaget her, så vi får dem alle sammen med, og det er vi tilfredse med i Fremskridtspartiet. Det er jo i virkeligheden kun en del af svinene i Danmark, der tales om her.

Vi kan ikke i Fremskridtspartiet på stående fod sige, om lige præcis det antal kvadratmeter, ministeren har lagt sig fast på, også er det rigtige. Her må vi henholde os til, hvad organisationerne siger, for de har jo mere forstand på det. De, der går op og ned ad dyrene hver dag, ved jo meget mere om tingene, end jeg gør i min profession, og derfor har jeg også set meget nøje på de høringssvar, der er indkommet. Så vidt jeg kan tolke de høringssvar, er de overvejende positive, og det er jo glædeligt.

Men det, jeg godt kan undre mig lidt over, er, at ministeren ikke har valgt at skrive disse bestemmelser ind i dyreværnsloven. Spørgsmålet er, hvorfor det er nødvendigt, at vi nu får endnu en ny lov. Kunne man ikke have samlet alt om dyrevelfærd i én lov, nemlig dyreværnsloven? Ministerens bekendtgørelse, som er udmøntet på basis af dyreværnsloven, er ikke længere tilstrækkelig, men kunne man så ikke have lavet en ændring af dyreværnsloven? Det er et konkret spørgsmål, som jeg håber ministeren kan svare på. Det bør vel være sådan, at man som landmand eller lignende ikke behøver at have hele Karnov stående for at finde rundt i tingene, men har én lov, hvor det hele er med.

Jeg vil også godt sige, at med hensyn til den 15-års-grænse, der er sat for, hvornår den

absolut sidste landmand skal have omstillet sin drift, så disse drægtige søer og gylte kan komme i løsdrift, er den grænse en væsentlig forudsætning for, at Fremskridtspartiet kan støtte forslaget. Derfor håber jeg ikke, ministeren lader sig trække alt for meget rundt af de små øf-øf, der har været for at sætte tidsfristen længere ned, for så begynder det at knibe lidt med, at Fremskridtspartiet kan støtte forslaget, i hvert fald 100 pct. Men vi synes, det er et godt og afbalanceret forslag, ministeren er kommet med, og vi støtter det.

Ole M. Nielsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er positivt over for forslaget, for vi synes, at det er vigtigt og godt at gøre noget ved dyrevelfærden, selv om det ikke er så enkelt. Vi tror også, der er nogle detaljer, vi skal have kigget på.

Så vil jeg godt sige lidt polemisk, at vi synes da, det er positivt, at man fra regeringens side bekymrer sig om dyrene; men vi synes måske, det var mere væsentligt, om man bekymrede sig lidt mere om børnene og også indførte et minimumantal kvadratmeter for børn og hævdede antallet lidt i børnehaver osv. Men lad det nu være, det må vi ordne på et andet tidspunkt.

Hvis vi mener noget med dyrevelfærd, kan vi heller ikke afvente, at der bliver indført EU-regler på området. Det er ligesom med miljøet: hvis vi mener noget med det, må vi gøre noget ved det. Og ligesom det også ofte er tilfældet på miljøområdet, kan det oven i købet betale sig i dette tilfælde, fordi kunderne forlanger det, så det er et spørgsmål om at komme lidt på forskant med udviklingen. Det skulle man sikkert have været noget før, og det er forbrugermagt i en god sags tjeneste.

Når vi er positive over for forslaget, er det ikke det samme som at sige, at den måde, man har opstaldet dyr på indtil nu, måske er dyremishandling. Det har det muligvis været i nogle tilfælde, men vi er ikke sikre på, at det har været det i alle tilfælde. Det har måske ikke været så slemt, men vi ved det ikke, og det er grunden til, at vi går ind for forslaget, for vi mener på det her område ligesom på miljøområdet, at tvivlen må komme dyrene til gode.

Men som jeg indledte med at sige, er der nok nogle detaljer, som der skal kigges på, f.eks. den detalje – som jeg tror dyrlægerne i deres høringssvar gør opmærksom på – at der skal være flugtstier eller noget i den retning. Det er jo nemlig med søer ligesom med mennesker, at

de ikke er så gode mod hinanden, som de burde være. Det er også et af forsvarerne for den måde, man har opstaldet søer på indtil nu, og det har også noget at gøre med det, som hr. Keld Albrechtsen var inde på: at det er vigtigt, at forholdene i det her system virkelig bliver bedre, og at det ikke bare er noget, man indfører, fordi de engelske kunder altså nu forlanger det, så der er penge i at gøre det på den måde.

Men det må vi altså kigge nærmere på under udvalgsbehandlingen. Vi er i hvert fald positive over for lovforslaget.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil indlede med at takke ordførerne for den positive modtagelse af lovforslaget, og jeg vil byde de nye ordførere, der har deltaget i forhandlingerne her, fru Margot Torp og hr. Karsten Nonbo, velkommen. Og jeg er glad for, at lovforslaget stort set blev positivt modtaget hele vejen rundt.

Regeringen og jeg har valgt at fremsætte lovforslaget til en første behandling i denne folketingsssamling med henblik på en genfremsættelse i den kommende folketingsssamling. Og det er jo i lyset af de bestræbelser, som regeringen gerne vil gøre sig for at sikre en ordentlig kvalitet i lovtilblivelsen. Men med de mange positive tilkendegivelser, der kom ved førstebehandling her, kan det jo være, at Folketinget allerede vil vedtage lovforslaget inden sommerferien, og det vil vi ikke forhindre. Men det, som regeringen lægger afgørende vægt på, er, at loven under alle omstændigheder kan træde i kraft pr. 1. januar 1999, sådan at alle nye staldsystemer, som tages i brug efter den dato, skal leve op til de forbedrede krav med hensyn til dyrevelfærden for drægtige søer og for gylte.

Jeg skal i øvrigt ikke kommentere indholdet i lovforslaget, for ordførerne har jo flittigt været inde på, hvor forbedringerne ligger, og dem er der mange af. For lovforslaget er jo tilvejebragt efter et godt samarbejde i den arbejdsgruppe, som jeg nedsatte i samarbejde med fødevarerministeren, og som foruden repræsentanter for vore ministerier også bestod af Peter Sandøe, professor i dyreetik på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, og af en repræsentant for Dyrenes Beskyttelse, der med sin egen personlige kapacitet, nemlig som præsident for denne organisation, har givet et godt bidrag til det arbejde, der førte frem til fremsættelsen af lovforslaget.

Det er i øvrigt en arbejdsgruppe, som nu skal fortsætte sit arbejde med henblik på, at Danmark kan være godt forberedt til også på andre områder at sætte både finger- og fodaftryk på udviklingen i det europæiske samarbejde om at forbedre dyrevelfærden, altså også for slagtegrise.

Dernæst er vi i gang med overvejelser om at indlede forhandlinger med fjerkræavlerne om at forbedre forholdene for fjerkræ dér, hvor jeg ser at det er nødvendigt at forbedre disse forhold. Men det er et spørgsmål, som regeringen vil vende tilbage med et initiativ om direkte over for branchen og senere eventuelt over for Folketinget, hvis det er noget, der skal føre frem til egentlige lovændringer.

Efter indlægget fra hr. Karsten Nonbo stod det lidt uklart for mig, hvordan Venstre egentlig stiller sig, når det kommer til stykket, altså om man vil stemme for lovforslaget. Men det kan skyldes, at jeg ikke var opmærksom nok, eller at ordførertalen var en lille smule ulden med hensyn til tilkendegivelsen fra partiet Venstre.

Det skortede jo ikke på tilkendegivelser fra Venstre under valgkampen, hvor der også blev spillet ud med et konkret forslag, som med undtagelse af det med legetøjet, som også hr. Tom Behnke har registreret, på mange måder – sådan læser jeg det – afspejlede dette initiativ fra regeringen, men hvor der altså i vores lovforslag ikke er noget lovfastsat krav om, at der skal være legetøj. Men som også hr. Keld Albrechtsen var inde på, skal der være rodemateriale, som foruden til at beskæftige dyrene, så de i deres adfærd kan få afløb for deres almindelige instinkter, også kan bruges i fødeindtagelsen og dermed give dem den mæthedfølelse, som er så afgørende for drægtige søer og gylte i løsdrift.

Det er jo noget, der allerede er erfaring med, skal jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, for vi står jo ikke uden erfaringsgrundlag. Det er ikke sådan, at der med lovforslaget introduceres et helt nyt staldsystem, som vi ikke har erfaring med. Heldigvis har landbruget allerede af egen drift uden lovgivningsmæssige krav taget det her nye staldsystem til sig i et meget stort omfang, og det gør, at der foreligger et godt erfaringsgrundlag, som også giver mulighed for, at vi fra lovgivningsmagts side af hensyn til dyrevelfærden kan fastlægge et krav om disse nye staldsystemer.

Men det kunne være interessant, hvis vi under behandlingen her kunne få lidt mere afklaring af, hvordan Venstre egentlig stiller sig til lovforslaget.

Så til fru Pernille Sams og andre, der har været inde på spørgsmålet om overgangsperioden, og hvor der også hos den konservative ordfører – sådan forstod jeg det – var overvejelser om, hvorvidt man eventuelt kunne afkorte perioden med overgangsbestemmelserne.

Det er sådan, at de eksisterende staldsystemer efter den 1. januar 1999 først lovpligtigt skal være udskiftet inden for en overgangsperiode på 15 år. Og vi har fra regeringens side valgt at lægge dette åremål på 15 år efter moden overvejelse og ud fra, hvad der er den normale afskrivningsperiode for bygningsmæssige forhold inden for landbrug, som vi jo ved normalt er på omkring 15 år og endda på helt op til 20 år, når det drejer sig om bygninger.

Vi har så valgt at sige 15 år, og det er også den indstilling, vi har fået fra arbejdsgruppen, som jo altså repræsenterer de personer, som jeg lige har nævnt.

Jeg skal sige til hr. Tom Behnke, som spurgte, om jeg ikke direkte kunne have ladet lovforslaget indgå i et forslag til ændring af dyreværnsloven: Det er jo sådan i dag, at dyreværnsloven giver den til enhver tid siddende justitsminister mulighed for at udstede nye krav efter forhandling med fødevareministeren og jo også i høj grad efter forhandlinger i europæisk regi. Men jeg mener, at de forandringer, vi her foretager, og de krav, vi her påfører landbruget, er så store og grundlæggende, at de kræver en involvering af Folketinget. Og det er baggrunden for, at jeg har valgt at fremsætte det som et selvstændigt lovforslag om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Men med de meget positive tilkendegivelser, der er kommet fra partiernes ordførere her i dag, ser jeg frem til en konstruktiv udvalgsbehandling. Og skulle det ende med, at Folketinget gerne vil vedtage regeringens lovforslag inden sommeren, vil vi også kunne leve med dét.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 43: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 1/4 98).

Forhandling

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti synes vi egentlig, det er lidt useriøst, at der ikke er andre, der tager ordet til et forslag som det her, for man skal jo være opmærksom på, at grundlovens § 44 siger, at indfødsret skal tildeles ved lovgivning. Men jeg ved ikke, om de partier, der ikke tager ordet under en sådan debat, mener, at det ikke er den rigtige måde at gøre det på. Sådan kan den adfærd, de udviser, måske tolkes.

Det er i hvert tilfælde grundlæggende for Dansk Folkeparti, at når grundloven siger, at det sker ved lovgivning, er det også rimeligt, at Folketinget giver det en seriøs behandling. Og dér kan man jo sætte spørgsmålstejn ved, om det reelt er en seriøs behandling, når der er fire, fem, seks partier herinde, der tilsyneladende overhovedet ikke ønsker at tage ordet.

Det synes vi ikke det er, og derfor ønsker vi at markere her fra talerstolen, hvad vores holdninger er, og så må andre partier selv tage ansvaret for, at de ikke ønsker at fremføre deres synspunkter her fra talerstolen. Så ved jeg ikke, hvor de ellers vil fremføre dem, men det må de jo afgøre med sig selv.

I Dansk Folkeparti mener vi ikke, at grundlovens fædre havde tænkt sig, at man ved tildeling af dansk indfødsret bare skulle lade det være et samlebandsprojekt eller en ekspeditionssag, hvor man her i Folketinget fra den ene dag til den anden skulle godkende, at der tildeles over 1.000 mennesker – plus de børn, som er med i forslaget – dansk indfødsret.